

KOMENTARZ BIEŻĄCY

18 marca 2020

Pakiet pomocowy dla polskiej gospodarki w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii

Rząd przedstawił pakiet pomocowy, który ma na celu wsparcie gospodarki polskiej w 2020 r. Pakiet szacowany jest na 212 mld zł. Zgodnie z wyliczeniami KPRM w skład pakietu wchodzi wydatkowy komponent rządowy o wartości 66 mld zł, płynnościowy komponent rządowy o wartości 74,5 mld zł oraz pakiet płynnościowy NBP o wartości 70 mld zł. Pakiet koncentruje na 5 obszarach.

1. Bezpieczeństwo pracowników (wsparcie dla gospodarstw domowych).

- Przejęcie przez rządu kosztu 40% wynagrodzenia dla pracownika (przy możliwym czasowym ograniczeniu wynagrodzenia pracownika o 20%) w przypadku przedsiębiorstw z problemami finansowymi (spadek obrotu firmy o 15%).
- W przypadku poważniejszych problemów firm **możliwość skorzystania z postoju ekonomicznego i ograniczenie wynagrodzenia o połowę (nie mniej niż płaca minimalna), przy pokryciu przez państwo blisko połowy wynagrodzenia (130% zasiłku oraz składki na ubezpieczenie społeczne).**
- Finansowanie postojowego dla umów cywilnoprawnych i osób samozatrudnionych oraz wypłata z ZUS jednorazowego świadczenia miesięcznego w kwocie około 2 tys. zł brutto dla osób zatrudnionych na umowy cywilnoprawne oraz samozatrudnionych.
- Wypłata dodatkowego zasiłku opiekuńczego (opieka nad dzieckiem) w związku z ryzykiem przedłużającego się okresu zamknięcia szkół, przedszkoli i żłobków.
- Wakacje kredytowe dla osób fizycznych posiadających kredyt bankowy (rozwiązania uzgodnione z sektorem bankowym).
- Pozostałe działania: przesunięcie do czerwca terminu składania deklaracji PIT, działania UOKiK dot. monitoringu cen, odsunięcie w czasie opłat związanych z utrzymaniem mieszkania (np. za energię), wsparcie dla niepełnosprawnych.

2. Finansowanie przedsiębiorstw (wsparcie dla firm).

- Gwarancje do 80% wartości kredytu udzielanego przez banki**, zasilenie Funduszu Gwarancji Płynnościowych kwotą 8,5 mld zł.
- Rozszerzenie programu gwarancji de minimis BGK dla małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększenie do 80% poziomu udzielanego zabezpieczenia kredytów udzielanych przez sektor bankowy oraz zwiększenie środków Krajowego Funduszu Gwarancyjnego o 1,1 mld zł.** Oczekuje się możliwości uzyskania kredytu przez małe i średnie firmy w łącznej kwocie przynajmniej 50 mld zł przez co najmniej 100 tys. przedsiębiorstw.
- Możliwość uzyskania przez średnie i duże przedsiębiorstwa podwyższenia kapitału lub finansowania w postaci obligacji podporządkowanych z funduszu PFR (6 mld zł)** dla firm, które nie mają możliwości uzyskania kredytu bankowego.

Departament Rynków
Finansowych i Analiz
bosbank.analiza@bosbank.pl

Łukasz Tarnawa
Główny Ekonomista
+48 696 405 159
lukasz.tarnawa@bosbank.pl

Aleksandra Świątkowska
Ekonomista
+48 515 111 698
aleksandra.swiatkowska@bosbank.pl

- Ubezpieczenia obrotu handlowego przez KUKE w związku z ryzykiem ograniczenia limitów ubezpieczeniowych przez podmioty komercyjne.
- Mechanizm klęskowy i stworzenie Funduszu Dopłat do odsetek od kredytów w kwocie 500 mln zł dla sektora przedsiębiorstw.
- Refinansowanie przez Agencję Rozwoju Przemysłu obecnych umów leasingowych firm transportowych w problemach finansowych (1,7 mld zł).
- Pożyczka 5 tys. zł dla mikrofirm (1,2 mld zł).
- Odroczenie lub rozłożenie w czasie składek ZUS bez dodatkowych opłat (0,1 mld zł).
- Wydłużenie terminów zamówień publicznych, czasowe zwolnienia ze składania oświadczeń o niezaleganiu ze składkami i podatkami.
- Automatyczne przedłużenie bankowych kredytów obrotowych (regulacja KNF umożliwiająca obliczenie zdolności kredytowej w oparciu o dane finansowe firm na koniec 2019 r. w połączeniu z rekomendacjami w zakresie sposobu liczenia rezerw na kredyty). Rozwiązanie ma umożliwić wydłużenie ok. 150 mld zł kredytów obrotowych dla sektora przedsiębiorstw.
- Podatnicy wykonujący pozarolniczą działalność gospodarczą w branżach szczególnie dotkniętych kryzysem makroekonomicznym (np. transport, turystyka), którzy odnotowali spadek przychodów o 50% w 2020 r. w stosunku do 2019 r., uzyskują prawo obniżenia dochodu do opodatkowania o wysokość straty w 2020 r. poprzez korektę CIT za 2019 r. do określonego limitu.
- Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw przechodzących przez proces restrukturyzacji (0,15 mld zł).

3. Ochrona zdrowia.

- Finansowanie wydatków służby zdrowia związanych z epidemią (rozwój infolinii pacjenta, rozbudowa infrastruktury szpitalnej i domów opieki medycznej dla osób starszych, wydatki na sprzęt medyczny, wydatki na cyfryzację systemu opieki zdrowotnej) – wartość 7,5 mld zł.

4. Wzmocnienie systemu finansowego (sektor bankowy).

- Pakiet płynnościowy o wartości 70,3 mld zł obejmujący: obniżenie buforów kapitałowych przez KSF, czasowe dopuszczenie działalności banku poniżej łącznych wymogów kapitałowych i płynnościowych (LCR) w uzasadnionych przypadkach, elastyczne podejście do wyceny wymogów na potrzeby Solvency II w sektorze ubezpieczeniowym, przesunięcie terminu rekomendacji R oraz uelastycznienie zasad szacowania strat na ryzyko kredytowe i rynkowe, przesunięcie wybranych obowiązków nadzorczych.
- Pakiet płynnościowy NBP obejmujący: operacje repo dostarczania płynności bankom, obniżenie stopy referencyjnej NBP do 1,0% oraz stopy rezerwy obowiązkowej do 0,5%, potencjalne operacje LTRO oraz podobne stosowane przez EBC.

5. Program Inwestycji Publicznych (aktywizacja inwestycji).

- Zwiększenie inwestycji publicznych o co najmniej 1% PKB, utworzenie Funduszu Inwestycji Publicznych o wartości 20 mld zł. Zwiększenie inwestycji na szczeblu centralnym oraz dodatkowe środki dla samorządów. Priorytetowe wydatki będą

obejmować infrastrukturę, modernizację szkół i szpitali, transformację energetyczną, cyfryzację, biotechnologię i farmację, politykę ochrony środowiska.

Działania administracyjne / operacyjne

- Czasowe przywrócenie zaopatrzenia handlu w niedzielę.
- Wsparcie finansowe twórców i artystów w drodze Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- Prolongata ważności pozwoleń na pracę dla obcokrajowców zgodnie z założeniami opracowanymi przez MSWiA oraz okresowych badań medycyny pracy.
- Odłożenie w czasie terminów wejścia w życie BDO, PPK (1X), JPK (1VII), rejestru beneficjentów rzeczywistych (1VII) zgodnie z założeniami opracowanymi przez MF.
- Uelastycznienie przepisów rynku pracy, dofinansowania warsztatów terapii zajęciowej pomimo ich zawieszenia, wypłacania świadczeń integracyjnych w klubach i centrach integracji społecznej pomimo zawieszenia funkcjonowania, utrzymanie dotacji dla środowiskowych domów samopomocy pomimo zawieszenia funkcjonowania, utrzymanie dotacji dla żłobków, pomimo zawieszenia funkcjonowania (Maluch+), utrzymanie wynagrodzeń dla młodocianych pomimo zwolnienia ich z obowiązku świadczenia pracy, orzekanie o niepełnosprawności bez osobistego stawiennictwa, rekompensata wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych zgodnie z założeniami resortu pracy.
- Zwolnienie z warunku rentowności w przypadku podatkowych grup kapitałowych.
- Wakacje egzekucyjne.
- Wyłączenie okresu oczekiwania na granicy z czasu pracy kierowców samochodów ciężarowych.
- Zawieszenie biegu wybranych terminów administracyjnych, skarbowych itp. oraz obowiązku osobistego stawiennictwa obywateli w urzędach.
- Możliwość przesunięcia przez władze lokalne terminów opłaty użytkownika wieczystego.
- Zmiany w sposobie odbywania posiedzeń przez organy zarządzające oraz nadzorcze spółek – zmiany w kodeksie spółek handlowych zgodnie z założeniami MAP.

Komentarz

- Pakiet stanowi istotne wsparcie dla aktywności gospodarczej w warunkach bezprecedensowego szoku popytowego i podażowego w kraju oraz na świecie.
- Głównym celem działań rządowych (co do skali i szybkości oddziaływania) jest ograniczenie spadku zatrudnienia (oraz samozatrudnienia) w warunkach silnego obniżenia wyników finansowych przedsiębiorstw, poprzez umożliwienie czasowej redukcji płacy oraz przejęcia przez państwo części kosztów wynagrodzeń ponoszonych przez firmy. Temu celowi ma też służyć odroczenie płatności składek na ZUS, co dodatkowo w krótkim okresie obniży koszty pracy przedsiębiorstw.
- Takie działanie ma na celu minimalizowanie spadku popytu konsumpcyjnego w średnim okresie, po jego silnym ograniczeniu w okresie ograniczeń związanych z przeciwdziałaniem pandemii.

- Bezpośrednią ulgą dla firm ma być także ograniczenie zobowiązań, a w części nawet zwrot z tytułu podatku CIT, poprzez możliwość wliczenia bieżących strat do wyników za 2019 r.
- Zapewne dopiero w II poł. roku solidnym wsparciem dla krajowej aktywności (zakładając wygasanie ograniczeń po stronie podaży) będzie także zwiększenie skali wydatków publicznych, w tym inwestycyjnych, przy założeniu, że wspomniane w pkt. 5 pakietu środki na inwestycje będą dodatkowymi funduszami, ponad dotychczas zakładane wydatki inwestycyjne SFP.
- Istotne znaczenie dla stabilności aktywności krajowej gospodarki będą miały także wszelkie narzędzia zwiększające dostępność do finansowania sektora przedsiębiorstw, w tym działania stabilizujące sektor bankowy, który jest ważnym podmiotem dostarczającym finansowanie dla firm.
- Na podstawie dostępnych obecnie informacji bardzo szacunkowo oceniamy, że podjęte działania pozwolą na utrzymanie dynamiki wzrostu gospodarczego w całym 2020 r. w granicach 0,0%-1,0%, pomimo podejmowanych od tygodnia działań ograniczających rozprzestrzeniania się pandemii, które wpływają silnie negatywnie na aktywność gospodarczą (konieczność rewizji dotychczasowej prognozy ze względu na kolejne działania ograniczające aktywność gospodarki).
- Pomimo tych informacji wciąż przedstawienie wiarygodnej prognozy sytuacji gospodarczej jest bardzo trudne, w pierwszym rzędzie ze względu na niepewność dot. długości okresu obowiązywania wprowadzonych obostrzeń, a z drugiej strony ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację w gospodarkach strefy euro, która także (poprzez kanał popytu zagranicznego) będzie miała bardzo silny wpływ na krajową sytuację gospodarczą.
- Na podstawie przedstawionych informacji oraz naszych szacunków sądzimy, że deficyt SFP może w 2020 r. wynieść 4% - 5% PKB, uwzględniając ubytek dochodowy z tytułu niższej aktywności gospodarczej oraz wyższe wydatki zgodnie z szacunkami rządowymi. Analizując bieżącą sytuację rynkową nie sądzimy, aby rząd miał problem ze sfinansowaniem wyższej skali deficytu (potrzeby pożyczkowe wyższe o ok. 60-70 mld zł) biorąc pod uwagę bieżącą bardzo korzystną sytuację płynnościową MF, wysokie ceny krajowych SPW oraz zapowiedziane przez NBP zakupy obligacji skarbowych w ramach operacji strukturalnych.
- Choć taki poziom deficytu będzie oznaczał wysoki wzrost względem lat minionych oraz przekroczy poziom 3% PKB, nie powinien być uznawany za czynnik wysokiego ryzyka. Można powiedzieć, że w przypadku polskiej gospodarki, tak silny wzrost deficytu w większym stopniu jest odzwierciedleniem przestrzeni dla luzowania fiskalnego i stabilizowania gospodarki, niż objawem kryzysu finansów publicznych (m.in. dlatego, że ma miejsce przy umiarkowanym poziomie długu publicznego). Już przed kilkoma dniami pojawiły się wypowiedzi przedstawicieli Komisji Europejskiej o konieczności poluzowania polityki fiskalnej i tym samym przyzwolenia na wzrost deficytów budżetowych krajów unijnych powyżej granicznego poziomu 3% PKB (szczególnie, że Komisja Europejska już poinformowała, że koszty przeciwdziałania epidemii koronawirusa, nie będą uwzględniane we wskaźnikach fiskalnych przy ocenie przez KE stabilności finansów publicznych). W naszej ocenie w 2020 r. sytuacja gospodarcza Polski na tle sytuacji w Europie i tak będzie przedstawiała się korzystnie.

WAŻNA INFORMACJA: Niniejszy materiał ma charakter prognozy, został opracowany wyłącznie w celu informacyjnym i nie może być traktowany jako doradztwo ani porada inwestycyjna. W szczególności nie może być traktowany jako oferta lub rekomendacja do zawierania jakichkolwiek transakcji. Nie jest to forma reklamy ani oferta sprzedaży jakiegokolwiek usługi oferowanej przez BOŚ Bank. Przedstawione w niniejszej publikacji opinie i prognozy są wyrazem niezależnej oceny autorów w momencie ich wydania i mogą ulec zmianie bez zapowiedzi. Informacje, w tym dane statystyczne, zawarte w materiale pochodzą z ogólnie dostępnych, wiarygodnych źródeł, jednak BOŚ Bank nie może zagwarantować ich dokładności i pełności. BOŚ Bank nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji podjętych na podstawie informacji zawartych w niniejszym materiale.

Niniejszy dokument stanowi własność BOŚ Bank. Materiał może być wykorzystywany do opracowań własnych pod warunkiem powołania się na źródło. Powielanie bądź publikowanie niniejszego raportu lub jego części bez pisemnej zgody BOŚ Bank jest zabronione.

Bank Ochrony Środowiska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Żelaznej 32, 00-832 Warszawa, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS: 0000015525 NIP: 527-020-33-13; kapitał zakładowy: 929 476 710 zł wpłacony w całości.